

משמשת כר לראשו. את לימודיו זה: לחלוטין.

כשנודע הדבר למשפחה, שלחה את ה" אחות חווה, המבוגרת בשנתיים מפנחס, באותו סדר משפחתי להשיגה על הסטודנט. האחות לא סבלה חכמות: היא סתבה את מכנסיו ואת נעליו של האח כדי להכ" ריחו להישאר בחדר וללמוד. הוא עשה לנו את המוות" נזכר אחיו, זליג, "הלי" מודים שלו עלו לנו בדמיה, תרתי משמע."

אולם טיפול האחות הנמרצת הצליח. לבון סיים את ארבע שנות לימודיו, אמר עליו הפרופסור קארו, מומחה בינלאומי למשפטים שהיה מחנכו: "פנחס זה נושא כביסו את מטה המרשלים!" גם הוא לא תיאר לעצמו, מן הסתם, עד כמה הת" קרב הניחוש להגשמה: לבון אמנם לא הפך מרשל, אך כשר"בסתון הוא במיוה על המרשלים.

מתקופת הלימודים שרדה בפנחס אהבה עזה לאחותו, גם כיום הוא סר לעתים קרובות לביתה בחולון, מתעץ עמה בכל ובר חשבו.

מעשה שחור. בשנת 1929 הגיע לבון סוף סוף ארצה עם הקבוצה הראשונה של גורדוניה, עבד בעבודה שכירה בחדרה עד שהצטרף, כעבור שנתיים, לקבוצת חולדה. אולם לא ניתן לו זמן רב להקדיש לעבודת הכפיים: יותר ויותר שקע בפעילות למען גורדוניה. ו"חבר" הקבוצות. גם כיום הוא עו"ד שייך רשמית לקבוצה, מבקר בה לעתים כשבתור ובחגים.

בסוף שנות השלושים שלחה אותו ה" מפלגה להשתלב בבית"הספר הגבוה לכל" כלה בלונדון, שם הופתע על"די מלחמת" העולם, נאלץ לחזור ארצה בדרך הארוכה מסביב לכף התקווה הטובה. נסיעה זו נתנה לו את ההודמנות למעשה אופייני נוסף של הפרת משמעת: כשביקר בחברת ידידים לבנים וכושים במסעדה דרום"אפריקאית מפורסמת, נדרשו השוורים לצאת. לבון סירב, הגיע את חבריו לשכור את האילים כולו לאותו ערב, לגרש את כל שאר האורחים.

בתקופה זו עלה כוכבו בהסתדרות. השפעתו גברה והלכה במרוצת השנים, על אף פולמוסו החריף עם בן"גוריון, עד שחזר לשורה השניה של מנהיגי מפא"י ערב מלחמת"העצמאות. בניגוד לשרת לא התנגד ברגע האחרון להקמת המדינה, כש" תזרות (שהטוב ביותר שהיה עד אז ומאו") מוכן לקפוץ לשורה הראשונה.

אהבה בשווייץ. לפני כן קרה משהו ששינה את אורח חייו. לבון הגרוסיי, * רמז לאימרה מפורסמת של נפוליאון, שהכריז כי בצבאו יכול כל חייל לעלות בדרגה אם יצטיי, נושא בילקוטו מטה של מרשלים.

** אחרי תקופה קצרה של נשואין.

צפונה סכנה גדולה: בלהט הפולמוס נוטה לבון לשכוח את מטרת כל יוכוח תרבותי — לשכנע את הזולת, הוא יכול לפצוע את יריבו בפע"מחת נפשיים, לעורר את שנאתו הנצחית. על"די תנועת"יד של זל" זול או מבט ציני הוא יכול להקפיד את יריבו.

לעתים קרובות מאד בחייו הפליט תחת השפעת סם משכר זה דברים שהיו בחזקת אסון לפי מנהיג לאומי. הדוגמה הקלאסית: לפני שנה, אחרי שאנשיו הואשמו בשבירת הדינים של פלאחים ערביים בשעת חיפוש בכפרי המשולש הכרזו, בציניות ארסית כי הרהטים, "לא עשויים ממהגוני" — כאילו מותר לשבור את הפציון הדלים של אדם מרוד מפני שאין ביכולתו לרכוש הפצעים יקרים יותר. פסוק מוזר זה בפיו של אבי ההתישבות"העובדת ויוצר תנועת" נוער סוציאליסטית עורר רעש מסביב ל" כדור"הארץ, רכש ללבון את הכינוי "מהגוני".

לעומת לשונו השנונה של משר שרת, בעלת הפסקים המודוים והמלו" טשים, יוצרת לשונו של לבון תומחה גפריתנית.

סכנה גדולה עוד יותר צפויה ללבון מן העובדה שנוצחון בפולמוס נראה בעינו. לעתים, כנצחון של ממש, אחרי ש"דפק" את הנרי בירוד נבואם מבריק בכנסת, יכול היה להידמות לו כי אכן ניצח את השליט האמריקאי של המרחב — אף שהמ" ציאתו לא השתנתה במאומה.

לשם מה ללמוד? בגמר הלימודים בנימיניה החליט לבון להקדיש את כל מרצו למפלגתו — הפועל הצעיר. תנועה זו, ש" דגלה בחזרת א. ד. גורדון, האמינה בחיידוש העם היהודי על"די שיבה לארמה והי עבודה, הניחה את היסוד לתנועה הקיבוצית, בניגוד לפועל"ציון שמאל, ובניגוד למג" היגיו אחרות העבודה מסוגם של ברל כצנל" סון ודויד בן"גוריון, שללה המפלגה מן האג'נטים את מלחמת"המעמדות ואת האינטרנציונליות. את תורות מארכס ובן" ריכוב. היא היתה לאומנית, דגלה בשפה העברית בעבודה עברית. לבון החליט שאין טעם להמשיך בלימודיו.

לשם מה צריך חבר"קבוצה להיות מל" מד?" שאל את אחיו ואחיותיו הבכורים. אולם מועצת"האחים החליטה אחרת: פנחס חויב לבקר באוניברסיטה של לובו, ללמוד משפטים. לצורך זה השאירה לו המשפחה בעלותה לארץ, סכום כסף הגון, החשבון: פנחס הסטודנט יחיה מן הריבית, תחיר בתום הלימודים את הקרן למשפחתו בארץ, שתקים בה בית.

כר של כרוזים. אולם משנעלמה ה" משפחה, קפץ לבון בשתי רגליו לתוך הקליחת הפוליטית: יחד עם כמה חברים יסד את גורדוניה, תנועת"הנוער של הפועל הצעיר. לצורך זה הוציא את כל הכסף של המשפחה, כמעט רעב, ישן על שולחן בשני חורי התנועה, כשערימת כרוזים

איך לתרגם סחזה

סוף סוף הגיע הרגע הגדול. הציונאיסקאמרטרוון החלים להציג את הנרי הרביעי (מאת ש. ויליאם). ציימבי, מנהל התיאטרון וכוכב הבמאים שלו רץ מחר בטקסי ספיישל אל מוסקה שפיץ, המתרגם, שזכה בשעתו לפרס חיים חפר על תרגום המופת ליצירת המופת עלי כבא הולך העירה.

"מוסקה", אמר ציימבי, איפה אתה אוחז? "גמתי את חוזה במערומיה, ועכשיו אני באמצע ראשומון, רק שזה הולך בקושי, מפני שאני מתרגם את זה מיאפאנית."

"עזוב את ראשומון", אמר ציימבי, "אנחנו מוכרחים לתרגם אחת שתיים, תוך שלושה ימים, את הנרי הרביעי, מפני שחל שינוי בתכנית!" "טוב", אמר מוסקה שפיץ, "אז ניגש מיד לעבודה. הבאת את האורגינל בגרמנית?" "הבאתי ועוד אין הבאתי", אמר ציימבי, "מזל שאני עוד זוכר קצת גרמנית!" והם שניהם ישבו לעבוד. ציימבי היה מקריא את האורגינל הגרמני של ש. ויליאם, ומסביר את זה באידיש למוסקה שפיץ, מפני שהוא לא יודע גרמנית. ומוסקה שפיץ היה מתרגם מאידיש לעברית.

בצהרים גמרו כמעט את כל המחזה, מפני שהעיקר זה הזריזות, והלכו לשתות קפה. בערב גמרו את הכל, והוסיפו ליטוש אחרון. ההצגה היתה מפורדת. כל המבקרים גמרו ואמר שהציונאיסקאמרטרוון עלה על דרך המלך, ושיבחו במיוחד את התרגום, שהוא פסיפס אמנותי מעשה חושב המוסיף לנו כבוד ויקר.

לאור ההצלחה טופדים להקים בקרוב תיאטרון נסיוני, שם יוכלו מתרגמים צעירים כמו טשרניחובסקי ואלתרמן לנסות גם הם את כוחם. כה לחי!

בן ה"44, הכיר בשווייץ את לואי אלשטיין, צעירה ליטאית בת 26 שעברה את כל מדר"י מחנות"ההשגדה, הופצצה על"די הגרמנים כשהפליגה לשבדיה, נכוחת קשה. הוא התאהב בה מיד, חינך אחריה במרץ, הביאה ארצה, נשא אותה לאשה בבית אחותו, חווה, בעצם ימי המלחמה.

עם אשתו החדשה גר בדירה קטנה, בבית ישן ומוזנח ליד הירקון, כשקיבל מיד בן"גוריון את מנויו כשר"החקלאות, הוא היסס לקבלו, מתוך גימוק שאין לו כל מושג בשטח זה, אך נכנע לחץ המפלגה. עד היום סבורים ירדיו כי היתה זאת מנימה זדונית מצד בן"גוריון "לדפוק" את הפולמוסן החריף, שהרגיו אותו לעתים כה קרובות, דבר אחד בטוח: לבון נכשל בתפקיד זה כשלוון חרוץ.

עמדת המפתח. הלקח לא בוזבו. לבון החליט שלא להיכשל שנית, לא להי" תקע שוב במבוי סתום. כשהרית את הס" תלקותו הקרובה של בן"גוריון, מיהר ל טול לידיו את חיק הבטחון, שהוא ביש" ראל עמדת"מפתח בעלת השפעה עצומה. בני ג"י מסר"לו את התיק ברצון: אף שלא היתה לו חיבה מיוחדת לאיש, ידע שהפאון מיד לאבן"נגף בברוכו של משה שרת. מלבד זאת ידע כי השקפתו הפוליטית של לבון התקרבה, עתה, להשקפתו שלו.

לבון ניגש לעבודתו במרץ. עוד בימי היותו ממלא"מקום שר"הבטחון בלבד, עבר בשקידה ממחנה למחנה, סירר ביחידות, הכיר מפקדים. הוא עשה את כל אשר ביכולתו כדי לתת לקבוצה את התרגשה שהוא ישימש לה אבא בממשלה. גישתו האקטיביסטית הקיבוצית עזרה לו אף היא בדרך זו.

אולם קשה לאיש כמו לבון לרכוש יידיים אמיתיים, חסרה לו האהדה האנושית הטבעית לזולת, המסגלת את המנהיג להבין את נפש רעהו. על אף היותו איש משפחה מסור, השולח פרחים לקרוביו בכל הז" דמנות, לא הצליח מעולם לגבש מסביבו חוג אוהדים אמיתי, המסורים לו בלב ונפש.

מרד הנפיים. לא מכבר נתן דוגמה אופיינית: בניגוד לרצון לבון החליטה הממשלה לתת לפרטיזנים נכים את ארזן הזכות כמו לנכי מלחמת"העצמאות. כש" צורק הטיפול בנכים אלה למחלקת השיקום במשרד הבטחון, הגיב לבון בצורה חותכה ואופיינית: הוא הודיע שיעביר את הטיפול בכל הנכים, כולל נכי מלחמת העצמאות, למשרד העבודה.

תוך כדי להט הפולמוס שכח דבר אחד: הרגשות הטבעיים של נכי המלחמה. טיפול מצד משרד"הבטחון היה הבעה של תודת" האומה. העברתו למשרד"העבודה גראה, כעניינה, הכפיכתם למקרים סוציאליים, הם

תוך כדי להט הפולמוס שכח דבר אחד: הרגשות הטבעיים של נכי המלחמה. טיפול מצד משרד"הבטחון היה הבעה של תודת" האומה. העברתו למשרד"העבודה גראה, כעניינה, הכפיכתם למקרים סוציאליים, הם

אות קין

